

Dosarul nr. 2r-323/20

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani: (jud. Gr. Cazacu)

Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău: (jud. N. Budăi, Iu. Cimpoi, I. Muruianu)

Instanța de recurs, Curtea Supremă de Justiție: (jud. O. Sternioală, V. Burduh, G. Stratulat)

Instanța de revizuire, Curtea de Apel Chișinău: (jud. N. Budăi, A. Malîi, I. Muruianu)

DECIZIE

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani

c o n s t a t ă:

La 20 iulie 2018 Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc în baza mandatului seria MA nr. 1132901 din 20 iulie 2018, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale, Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor, solicitând încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției a sumei de 850.000 de lei cu titlu de prejudiciu cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată și 10.000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 14 decembrie 2018 Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 25 februarie 2019 a prezentat partea motivată a apelului, solicitând admiterea acestuia,

casarea hotărârii din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc și s-a menținut hotărârea din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 15 mai 2019 Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 10 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție, s-a considerat inadmisibil recursul declarat de Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc împotriva deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

La 18 decembrie 2019 Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Ca temei de revizuire, cu referire la prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc a indicat că i-au devenit cunoscute unele circumstanțe esențiale ale cauzei, care nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute ei anterior și anume, la 08 iunie 2019 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 39, prin care a fost adoptată Declarația cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, prin care a fost denunțat fostul regim oligarhic, condus de liderul Partidului Democrat din Moldova, Vladimir Plahotniuc, care se face vinovat de controlul ilegal și anticonstituțional exercitat asupra sistemului judecătoresc.

A indicat că atât hotărârea din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, decizia din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cât și încheierea din 10 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție, vin în contradicție cu art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, deoarece instanțele de judecată la emiterea acestora nu au fost independente și imparțiale, fiind controlate ilegal și anticonstituțional de fostul regim oligarhic, condus de liderul Partidului Democrat din Moldova, Vladimir Plahotniuc.

Prin încheierea din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc.

La 04 iunie 2020 Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva încheierii din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de revizuire, cu soluționarea prin decizie cererea de revizuire și remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc a invocat ilegalitatea și netemeinicia încheierii instanței de revizuire, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar circumstanțele noi redescoperite ca temei de revizuire pentru redeschiderea procesului, cu interpretarea eronată a prevederilor art. 449 din Codul de procedură civilă.

A declarat că instanța de revizuire, contrar art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, a ignorat argumentul său principal de casare a hotărârii primei instanțe, cu redeschiderea procesului în cauza respectivă și anume, că i-au devenit cunoscute unele circumstanțe esențiale ale cauzei, care nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute ei anterior, în special că la 08 iunie 2019 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 39, prin care a fost adoptată Declarația cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, prin care a fost denunțat fostul regim oligarhic, condus de liderul Partidului Democrat din Moldova, Vladimir Plahotniuc, care se face vinovat de controlul ilegal și anticonstituțional exercitat asupra sistemului judecătoresc.

Consideră că Curtea de Apel Chișinău a interpretat eronat prevederile art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 1, 6 și 41 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 1 al Primului Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 1, 4, 7, 20, 116 și art. 120 din Constituția Republicii Moldova și ale Hotărârii Parlamentului „Pentru adoptarea Declarației cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova nr. 39 din 08 iunie 2019”.

Mai mult ca atât, instanța de revizuire nu a ținut cont de faptul că prin cererea de revizuire a solicitat casarea anume a hotărârii din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, dar nu a deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, fapt ce denotă că magistrații Curții de Apel Chișinău nu au intrat în esență ce act judecătoresc de dispoziție a fost supus revizuirii.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele dosarului atestă că copia încheierii din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa Olgăi Caigorodțev și avocatului acesteia, Nicolae Daniliuc, la 01 iunie 2020, însă nu se atestă date când a fost recepționată de către ultimii (f.d.161).

Astfel, recursul declarat de Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc la 04 iunie 2020, este în termen.

La 01 iulie 2020, în adresa Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale, Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor a fost expediată copia recursului declarat de către Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referințelor, însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv (f.d. 174).

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii recurate, din următoarele considerente.

Reieșind din prevederile art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 449 din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă;

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei;

c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces;

e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere;

e¹) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului;

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Potrivit art. 450 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art. 449 lit. b).

Din dispozițiile art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, rezultă că cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în cazul când se invocă temeiul de revizuire – *devenirea cunoscută a unor circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei, care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului anterior*, este important ca circumstanțele sau faptele date existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente. Esențial este ca revizuentul să nu fi știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și nici să nu fi avut posibilitatea de a le cunoaște. De asemenea, este absolut necesar ca circumstanțele și faptele respective să fie fundamentale și obligatorii pentru a justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

Nu poate fi reținut argumentul recurentei Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc precum că instanța de revizuire, contrar art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, a ignorat argumentul său principal de casare a hotărârii primei instanțe, cu redeschiderea procesului în cauza respectivă și anume, că i-au devenit cunoscute

unele circumstanțe esențiale ale cauzei, care nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute ei anterior, în special că la 08 iunie 2019 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 39, prin care a fost adoptată Declarația cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, prin care a fost denunțat fostul regim oligarhic, condus de liderul Partidului Democrat din Moldova, Vladimir Plahotniuc, care se face vinovat de controlul ilegal și anticonstituțional exercitat asupra sistemului judecătoresc, deoarece poartă un caracter declarativ și în esență nu poate constitui drept circumstanță nouă în sensul art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, care ar permite redeschiderea procesului după devenirea definitivă și irevocabilă a hotărârii din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Or, circumstanța dată nu se regăsește ca temei de revizuire în dispozițiile normei date de drept.

Mai mult ca atât, Declarația cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, adoptată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 39 din 08 iunie 2019, se referă în general la situația social-politică-economică din țară, și nicidecum la cazul speței în concret, respectiv actul dat normativ nu are incidență și nu poate fi aplicat în prezentul litigiu.

De fapt, argumentele Olgăi Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, expuse în cererea de revizuire, se referă la dezacordul acesteia cu soluția pronunțată de Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani în hotărârea irevocabilă din 16 noiembrie 2018, menținută prin decizia din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 10 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia Curții de Apel Chișinău expusă în încheierea din 26 mai 2020, că circumstanțele invocate de Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, ca temei de revizuire a hotărârii din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, nu se încadrează în prevederile art. 449 din Codul de procedură civilă și nu constituie temei de redeschidere a procesului.

Nu poate fi reținut nici argumentul Olgăi Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc invocat în cererea de recurs precum că instanța de revizuire nu a ținut cont de faptul că prin cererea de revizuire a solicitat casarea anume a hotărârii din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, dar nu a deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, fapt ce denotă că magistrații Curții de Apel Chișinău nu au intrat în esență ce act judecătoresc de dispoziție a fost supus revizuirii.

Or, în conformitate cu art. 448 alin. (2) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițând-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

După cum s-a constatat supra, Curtea de Apel Chișinău prin decizia definitivă din 28 martie 2019 a menținut hotărârea din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de revizuire, a examinat cererea de revizuire depusă de Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, cu respectarea competenței și a normelor de drept prevăzute de legislația procesual-civilă.

În contextul expus, este întemeiată soluția Curții de Apel Chișinău privind respingerea cererii de revizuire depusă de Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, ca fiind inadmisibilă.

Se evidențiază că procedura de revizuire prevăzută la art. 449 – 453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului că, o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință *Brumărescu c. României*, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea de la Strasbourg în speța *Roșca c. Moldovei*, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6§1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunța preeminență principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul securității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluții definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de regula lucrului judecat.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Josan vs. Moldova*, nr. 37431/02, §25; *Brumărescu vs. România*, nr. 28342/95, §6; *Ryabykh vs. Rusia*, nr. 52854/99, §52).

În această ordine de idei, și având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de revizuire reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depusă de către Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil garantate de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Olga Caigorodțev

reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc și de a menține încheierea din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc.

Se menține încheierea din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauză civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Caigorodțev reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Mariana Pitic